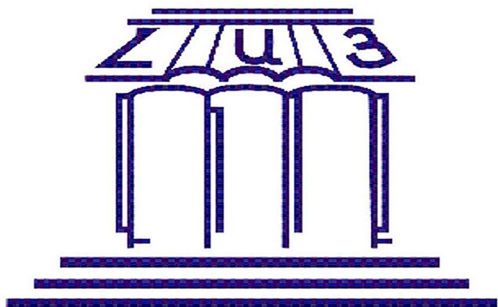

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

16454

361

8-89

1521

ԺՐԱԳԻՐ-ՎԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ

ԿԵԴՐ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ

1921

Ե. ՊՈԼԻՍ

361

Ժ-89

Միլլադր. Վ. Հովսեփյան

2010

370
1974-80

361
8-89 *ս*

ԺՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

1004
(1585)

15731-58

~~9650~~

32067- Կ. Կ.

ԵՐ

ԿԵԳԲ. ԽՈՐՀՈՐԴԲԵԲ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պրոֆ. Վ. Զոհրաբյան

1921

5005

Մինչեւ 1920 Դեկտեմբեր ամիսը

ՎԱԻԵՐԱՑԵԱԼ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Քաղաքապետաց (Կասմա) Հայրեն. Միութիւն

Դարանադեաց » »

Նկեղեաց » »

Նփրաս » »

Կիւրիցի » »

Մննուր » »

Չմեկաձագի » »

Սենեֆերիմեան » »

Տարօն-Սալնոյ-Չոր » »

Տիվրիկի » »

- ԾԱՆՈԹ. — Ուրիշ տասնըմէկ Միութիւններ ալ վաւերացուե-
լու վրայ են :

2002

ԾՐԱԳԻՐ-ՎԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ

Յօդուած Ա.

1. Հայրենակցական Միութիւնները կը կազմուին
Թուրքիոյ նախկին վարչական բաժանման համաձայն
գաւառի մը քաղաքացի և գիւղացի երկսեռ հայրենա-
կիցներէն որ կը գտնուին Պոլսոյ մէջ և կրնան ամէն
գաւառի և արտասահմանի մէջ ունենալ իրենց մասնա-
ճիւղերը և օժանդակ մարմինները՝ պատասխանատու
կեդրոնին :

ԾԱՆՈԹ. — Մինչեւ այսօր կազմակերպուած եւ կեդր. Խորհուրդի
կողմէ վաւերացուած գաւառակի եւ գիւղի Միութիւնները բացա-
ռութիւն կը կազմեն :

2. Հայրեն. Միութիւն մը կը կազմուի անուաղն
25, իսկ Մասնաճիւղ մը՝ 17 անդամով :

ՆՊԱՏԱԿ ԵՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՋՈՅՆԵՐ

Յօդուած Բ.

1. Որբերու և տարագիրներու հաւաքման և խնամատարութեան ստտարել :

2. Բարոյական և նիւթական աջակցութիւն ընծայել կարօտ վերապրողներու :

3. Դէպի հայրենիք ներգաղթի բրօքականային և կազմակերպութեան և հայրենիքի վերաշինութեան և այլ ամէն ազգօգուտ ձեռնարկներու մէջ ոյժ և նեցուկ ըլլալ Ազգ. վերին Իշխանութեանց :

4. Հայրենի բնագաւառին քաղաքներու և գիւղերու ազգային բարեսիրական և կրթական գործերու վերակազմութեան և բարգաւաճման նպաստել :

5. Կորսուածներու և վերապրողներու ցուցակագրութիւն :

6. Նիւթական կորուստներու և Ազգ. Հաստատութեանց ինստուց ճշդութիւն :

7. Ընդհ. ջարդին Հայոց հանդէս չարագործութեան մասնակից և մեղսակից եղողներու ցուցակագրութիւն :

ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յօդուած Գ.

1. Հայրեն. Միութեանց կրնան անդամակցիլ նոյն չրջանին երկեսո հայրենակիցները, առանց յարանուանական խարութեան :

2. Նոյն չրջանէն դուրս գտնուող ամէն ազգային կրնայ մասնակցիլ իրր պատուակալ անդամ, առանց ընտրող և ընտրելի ըլլալու :

3. Իւրաքանչիւր անդամ պարտաւոր է վճարել մուտքի դրամ մը որ կամաւոր է, իսկ ամսավճար նուազագոյն 20 Դր. :

4. Անդամակցութենէ կը դադրին յաջորդաբար իրենց վեց ամսավճարը չվճարողները :

5. Ո՛ր և իցէ պատճառաւ անդամակցութենէ դադրող մը դրամական ո և է պահանջ ընելու իրաւունք չունի :

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ.

Յօդուած Դ.

1. Ընդհ. Ժողովի անդամներէն անոնք որոնք 16 տարիքը չեն լրացուցած՝ ընտրող, իսկ 21ը չլրացնողները ընտրելի չեն կրնար ըլլալ :

2. Ընդհ. Ժողովը քուէարկութեամբ կ'ընտրէ իր ղիւանը, բաղկացած Ա. և Բ. Ատենապետներէ և Ատենադպիրներէ :

3. Դիւանին պաշտօնավարութիւնը մէկ տարի է և անդամները վերընտրելի են :

4. Առանց բանաւոր պատճառի յաջորդական երեք նիստերէ բացակայող դիւանի անդամ մը հրաժարած նկատուելով նորը կ'ընտրուի :

5. Ընդհ. Ժողովը, գաղտնի քուէարկութեամբ, ներկաներուն կէսէն մէկ աւելին քուէովը կ'ընտրէ Վարչութիւնը :

6. Վարչութիւնը համարատու է Ընդհ. Ժողովին :

7. Ընդհ. Ժողովը օրինական է, երբ ներկայ են անդամներու կէսէն մէկ աւելին : Երբ առաջին նիստին

մեծամասնութիւն չդոյանայ, յաջորդ նիստը օրինական կը նկատուի նոյն օրակարգով:

8. Ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ կանոնաւորապէս երեք ամիսը անգամ մը Մայր-Դիւանի հրաւերով, իսկ ի պահանջել հարկին կրնայ զուժարուիլ Վարչական ժողովին փախաքով և կամ անդամներուն $\frac{1}{5}$ ին դրամ պահանջումովը:

9. Ընդհ. ժողովի Մայր-Դիւանը կը պահէ ուրոյն ատենագրութիւն:

Վ Ա Ր Զ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Յօդուած Ե.

1. Վարչական ժողովը կը բաղկանայ 5—11 անդամէ որ իր կարգին կ'ունենայ իր գիււանը Ա. և Բ. Ատենապետ և Ատենադպիր, Գանձապահ և հաշուակալ:

2. Վարչութիւնը պարտաւոր է չաբաթը մէկ անգամ նիստ ունենալ և պահել իր կանոնաւոր ատենագրութիւնը:

3. Առանց բանաւոր պատճառի Վարչական ժողովի երեք յաջորդական նիստերէն բացակայող անդամը հրաժարեալ կը նկատուի:

4. Ո՛ր և է պտտճառով հրաժարած անդամին կը յաջորդէ նախապէս Ընդհ. ժողովին մէջ մեծամասնութիւն չահողներէն առաւելագոյն քուէ ստացող անձը:

5. Վարչական ժողովոյ անդամները հաւաքաբար պատասխանատու են Վարչութեան ամէն կերպ գործառնութեանց համար:

6. Վարչութիւնը կը վարէ Միութեան դրոճերը համաձայն Ծրագիր-Կանոնագրին և Ընդհ. ժողովոյ որոշումներուն:

7. Վարչութիւնը կը պատրաստէ իր տարեկան տեղեկագիրը և հաշուետուութիւնը՝ զոր կը ներկայացնէ Ընդհ. ժողովին:

8. Գանձապահը իր քով կրնայ պահել մինչև 100 օսմ. ոսկի (թղթադրամ), ատկէ աւելին ի պահ կը տրուի ապահով նկատուած դրամական հաստատութեան մը մէջ Ատենապետի, Ատենադպիրի և Գանձապահի ստորագրութեամբ:

9. Վարչութեան պաշտօնավարութեան շրջանը մէկ տարի է և անդամները վերընտրելի են:

Հ Ա Ս Ո Յ Թ

Յօդուած Զ.

Հայրեն. Միութեանց Լիամուտը կը բաղկանայ

1. Անդամներու մուտքի դրամէն.

2. Անդամավճարներէ.

3. Հանդէսներէ, ներկայացումներէ, վիճակահանութիւններէ (Ա.դգ. իշխանութեան հաւանութեամբ):

4. Նուիրատուութիւններէ և այլ պատահական հասոյթներէ:

ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Յօդուած Է.

Սոյն Ծրագիր-Կանոնագիրը վերաքննելի է, երբ առնուազն երեք Հայրեն. Միութիւններ գրաւոր առաջարկ ներկայացնեն Հայրեն. Միութեանց Կեդր. Խորհուրդին:

Յօդուած Ը.

Ամէն Հայրեն. Միութիւն ունի իր մասնաւոր կնիքը տեղի և անունի մակագրութեամբ:

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄ

Յօդուած Թ.

1. Միութիւնը լուծուած կը համարուի երբ իր անդամներու թիւը 25էն վար կը մնայ:

2. Միութիւնը լուծուած պարագային իր ունեցած դրամ, գոյք, եւն. կը յանձնուին Ա. Ղզ. Վերին Իշխանութեան, համապատասխան գաւառական շրջանի որբերուն և օկարօտեալներուն յատկացուելու համար:

Ա. Ղզ. Կեդր. Վարչութեան Քաղաք. Ժողովոյ որոշմամբ կը հաստատենք Հայրենակցական Միութեանց սոյն Ծրագիր-Կանոնագիրը ու կ'արտօնենք անոր անբերի գործադրութիւնը:

2 Հոկտեմբեր 1920

Կ. Պոլիս

ՊԱՏԻԱՐԷ ՆԱՅՈՑ

(Կնիք)

ԶԱՌԷՆ ԱՐՔԵՊ.

ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ

ԿԵԴՐ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

ԾՐԱԳԻՐ - ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ

ԿԵԴՐ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Ա Ն Ո Ւ Ն

Յօդուած Ա.

Բոլոր Հայրենակցական Միութեանց ներկայացուցիչներէն կազմուած ժողովը կը կոչուի «Հայրենակցական Միութեանց Կեդրոնական Խորհուրդ»:

Ն Պ Ա Տ Ա Կ

Յօդուած Բ.

Հայրեն. Միութեանց Կեդր. Խորհուրդի նպատակն է նմանօրինակ բոլոր Միութիւններու մէջ ապահովել համագործակցութիւն և մղում տալ բոլոր Միութիւններու հիմնական նպատակներուն դործադրութեան:

Կ Ա Զ Մ

Յօդուած Գ.

Հայրեն. Միութեանց Կեդր. Խորհուրդին կրնան մասնակցիլ բոլոր այն Միութիւնները որոնք կ'ընդունին Կեդր. Խորհուրդի Մրաքիրը՝ իրենց Վարչութիւններուն կողմէ պաշտօնագրով նշանակուած ներկայացուցիչներով:

ԵԱՆՈԹ.— Իւրաքանչիւր Հայրեն. Միութիւն կը դրկէ ներկայացուցիչ հետեւեալ համեմատութեամբ :

25 էն 100	անդամի համար	մէկ պատգամաւոր
100 » 200	»	» երկու »
200 » 400	»	» երեք »
400 » 800	»	» չորս »
800 » վեր	»	» հինգ »

Անդամներու թիւը պէտք է կանխաւ հաղորդուի Մայր Դիւանին :
Յօդուած Դ.

Կեդր. Խորհուրդի նիստը օրինաւոր կը համարուի մասնակցող Միութիւններու $\frac{2}{3}$ ի ներկայութեամբ :

ԵԱՆՈԹ.— Երբ առաջին նիստին մեծամասնութիւն չգոյանայ, երկրորդ նիստը օրինաւոր կը նկատուի, նոյն օրակարգով, Միութեանց $\frac{1}{3}$ ին ներկայութեամբ :

Յօդուած Ե.

Կեդր. Խորհուրդը կ'ընտրէ Մայր Դիւանը և Կեդր. Վարչութիւնը :

Յօդուած Զ.

Կեդր. Խորհուրդը կը գումարուի .

1. Երեք ամիսը անգամ մը ,
2. Երբ Վարչութիւնը պահանջէ ,
3. Երբ մասնակցող Միութիւններու $\frac{1}{4}$ ը պահանջէ ,
4. Երբ Մայր Դիւանը կենսական խնդրի մը առթիւ հարկ տեսնէ :

Յօդուած Է.

Կեդր. Խորհուրդը իւր օրէնսդիր և համարառու.

մարմին , կը վաւերացնէ ծրագիրը , կու տայ մասնաւոր ուղղութիւն Կեդր. Վարչութեան , կը քուէարկէ վարկերը , իր կարգին 6 ամիսը անգամ մը կը ստանայ նիւթական և բարոյական հաշուետուութիւն զոր կ'ենթարկէ ազգ. իշխանութեան :

Յօդուած Ը.

Մայր Դիւանը կը բաղկանայ երկու ատենապետէ և երկու ատենադպիրէ՝ մէկ տարուայ պայմանաժամով :

ԿԵՌՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Յօդուած Թ.

Կեդր. Վարչութիւնը կը բաղկանայ եօթը անձերէ , իւրաքանչիւր Միութենէ երկու անգամէ աւելի չըլլալու պայմանով :

Յօդուած Ժ.

Կեդր. Վարչութիւնը ինքը կ'ընտրէ իր դիւանը :

Յօդուած ԺԱ.

Կեդր. Վարչութիւնը պարտաւոր է .

1. Ստատիւ մասնակցող Միութեանց հիմնական նպատակներու իրականացման :
2. Յարաբերութիւն մշակել ազգային պաշտօնական մարմիններու հետ և անոնց մօտ ներկայացնել Հայրեն. Միութիւնները՝ ընդհանուր ազգ. հարցերու շուրջ :
3. Պաշտպանել Հայրեն. Միութեանց շահերը :
4. Մշակել Հայաստանի վերաշինութեան օգտաւ :

կար ծրագրերն եւ թելադրել Կեդր. Խորհուրդին կամ առանձնապէս Հայրեն. Միութեանց:

Ե. Աջակցել կազմելու Հայրեն. Միութիւններ ամէն շրջաններու համար ուր գոյութիւն չունին:

Յօդուած ԺԲ.

Կեդր. Վարչութիւնը կ'ընտրուի մէկ տարուան համար եւ վերընտրելի է:

Հ Ա Ս Ո Յ Թ

Յօդուած ԺԳ.

Կեդր. Խորհուրդի հասոյթի ազդիւրն է Հայրեն. Միութիւններու վրայ դրուած ամսաւճարը՝ իր ներկայացուցիչներու թիւին համեմատութեամբ:

Յօդուած ԺԴ.

Կեդր. Խորհուրդը լուծուած կը համարուի, երբ Խորհուրդին մասնակցող Միութիւններու $\frac{1}{4}$ ը հեռանան կամ կազմալուծուին: Այս պարագային, Միութեան գոյքերը կը յանձնուին ազգ. իշխանութեան:

Յօդուած ԺԵ.

Այս Ծրագիր-Կանոնադիրը վերաքննելի է:

(ԿՆԻՔ ԿԵԴՐ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ)

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Քաղաքական Ժողովո ռոռմամբ կը հաստատեն Հայրենակցական Միութեանց Կեդր. Խորհուրդին սոյն ծրագիրը ու կ'արտօնեն անոր անդերի գործադրութիւնը.

2 Հոկտեմբեր 1920

(Աստաղեալ)

Կ. Պոլիս

ԶԱՒԷՆ ԱՐԲԵՊ.

(ԿՆԻՔ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ)

կար ծրագրերն և թեւադրել Կեդր. Խորհուրդին կամ առանձնապէս Հայրեն. Միութեանց:

Ե. Աջակցիլ կազմելու Հայրեն. Միութիւններ ամէն շրջաններու համար ուր գոյութիւն չունին:

Յօդուած ԺԲ.

Կեդր. Վարչութիւնը կ'ընտրուի մէկ տարուան համար և վերընտրելի է:

ՀԱՍՈՅԹ

Յօդուած ԺԳ.

Կեդր. Խորհուրդի հասոյթի աղբիւրն է Հայրեն. Միութիւններու վրայ դրուած ամսավճարը՝ իր ներկայացուցիչներու թիւին համեմատութեամբ:

Յօդուած ԺԴ.

Կեդր. Խորհուրդը լուծուած կը համարուի, երբ Խորհուրդին մասնակցող Միութիւններու $\frac{1}{4}$ ը հեռանան կամ կազմալուծուին: Այս պարագային, Միութեան գոյքերը կը յանձնուին ազգ. իշխանութեան:

Յօդուած ԺԵ.

Այս Ծրագիր-Կանոնադիրը վերաքննելի է:

(ԿՆԻՔ ԿԵԴՐ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ)

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Քաղաքական Ժողովո
որոշմամբ կը հաստատենք Հայրենակցական Միութեանց
Կեդր. Խորհուրդին սոյն ծրագիրը ու կ'արտոնենք
անոր անդերի գործադրութիւնը.

2 Հոկտեմբեր 1920

(Ստորագրեալ)

Կ. Պողիս

ԶԱՒԷՆ ԱՐՔԵՊ.

(ԿՆԻՔ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏԻԱՐՔԱՐԱՆԻ)

ՀԱՅՐԵՆԱԿՅԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Սմբատ Դաւթեան

Ա.սեմապէս

Արսէն Երեցեան

Ա.սեմադպիր

Ղեւոնդ Տէր Աբրահամեան Դանձապէս

Տկն.Նարկիզ Քիպրիքեան Անդամ

Լեւոն Ներսէսեան

»

Մկրտիչ Քեփեան

»

Վահան Զեյրունցեան

»

ՀԱՍՑԷ — Թիւ 1, Եւշիկ փողոց, Ս. Գ. Լուսաւորիչ Վարժարան
Բերա, Կ. Պոլիս :

50

2013

